

**Bedrijven en de rekening voor drinkwater,
afvalwaterzuivering en heffing op de waterverontreiniging**

Inhoudsopgave

1. Definities	3
2. Kostenterugwinningsprincipe	3
3. Integrale dienstverlening door de drinkwatermaatschappijen	4
3.1. Bovengemeentelijke bijdragen en -vergoedingen	6
3.2. Verhouding bovengemeentelijke bijdrage – heffing op de waterverontreiniging	6
3.2.1. Rioollozer	6
3.2.2. Gemengde lozers	7
3.2.3. Oppervlaktewaterlozer	7
3.3. Gemeentelijke bijdragen en -vergoedingen	7
4. Contract met Aquafin voor het verwerken van bedrijfsafvalwater	8
4.1. Voorwaarden	8
4.2. Vergoeding - extra kosten - korting	9
4.3. Een voorbeeld ter verduidelijking	9
4.3.1. Rioollozer	10
4.3.2. Gemengde lozers	10
4.3.3. Oppervlaktewaterlozers	10
5. Heffing op de waterverontreiniging	10
6. Bezwaren	11

In 2005 werd de watersector grondig gereorganiseerd. Hiermee beoogt de Vlaamse Regering de integrale benadering van de waterketen en streeft ze naar een ééngemaakte drinkwaterfactuur waarin zowel de kosten voor de productie en de levering van drinkwater als de afvalwatersaneringskosten vervat zitten. Dit betekende meteen ook een eerste stap inzake de invoering van het kostenterugwinningsprincipe in de Vlaamse regelgeving.

Voor de gezinnen¹ is de ééngemaakte drinkwaterfactuur een feit: zij betalen een integrale kostprijs aan de drinkwatermaatschappij.

Voor de bedrijven² daarentegen werd een fiscaal vriendelijk alternatief geboden voor de heffing op de waterverontreiniging en werden ook duidelijke lijnen uitgezet over het soort afvalwater dat afgevoerd kan worden naar een openbare rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). In dit document krijgt u een overzicht van de verschillende mogelijkheden voor bedrijven.

1. Definities

heffing: belasting op de verontreiniging van de oppervlaktewateren (wet van 26 maart 1971). De heffing wordt door de VMM vastgesteld en geïnd;

bijdrage aangerekend door de drinkwatermaatschappij:

- **bovengemeentelijke bijdrage:** deelname in de kosten voor de uitbouw, de exploitatie en het onderhoud van de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur. De bovengemeentelijke bijdrage wordt aangerekend door de drinkwatermaatschappij aan de abonnees en is geïntegreerd in de drinkwaterprijs;
- **gemeentelijke bijdrage:** deelname in de kosten voor de uitbouw, de exploitatie en het onderhoud van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur. De gemeentelijke bijdrage wordt aangerekend door de drinkwatermaatschappij aan de abonnees en is geïntegreerd in de drinkwaterprijs;

vergoeding aangerekend door de drinkwatermaatschappij:

- **bovengemeentelijke vergoeding:** wordt tot nu toe niet aangerekend;
- **gemeentelijke vergoeding:** deelname in de kosten voor de uitbouw, de exploitatie en onderhoud van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur. De gemeentelijke vergoeding wordt aangerekend door de drinkwatermaatschappij aan zij die over een eigen waterwinning beschikken en gebruik maken van de gemeentelijke riolering;

vergoeding aangerekend door Aquafin: vergoeding gefactureerd en geïnd door Aquafin voor de deelname in de bovengemeentelijke kosten voor de contractuele zuivering van afvalwater op een bestaande of geplande RWZI via een bestaande collector.

2. Kostenterugwinningsprincipe

De kaderrichtlijn Water (KRLW) legt aan de Europese lidstaten het bereiken van een goede oppervlaktewaterkwaliteit tegen 2015 op. De lidstaten moeten hierbij ook rekening houden met het beginsel van de kostenaanrekening van de waterdiensten. Onder waterdiensten (zie kader) worden niet alleen de rechtstreekse diensten zoals het leveren van drinkwater of het saneren van het

¹ Onder de term gezinnen wordt begrepen alle drinkwatergebruikers waaraan de drinkwatermaatschappij een drinkwaterverbruik van minder dan 500 m³ factureert en de eigen waterwinners die beschikken over een eigen waterwinning met een pompvermogen van minder dan 5 m³/u.

² Onder de term bedrijven wordt begrepen alle drinkwatergebruikers waaraan de drinkwatermaatschappij een drinkwaterverbruik van 500 m³ of meer factureert en de eigen waterwinners die beschikken over een eigen waterwinning met een pompvermogen van 5 m³/u of meer.

afvalwater bedoeld. Ook de milieukosten en de kosten van de hulpbronnen moeten meegenomen worden.

Op niveau van de kostenaanrekening stelt de richtlijn dat:

- tegen 2010 het drinkwaterprijsbeleid adequate prikkels moet bevatten zodat de gebruikers aangezet worden om de watervoorraden efficiënt te gebruiken;
- de gebruikers (minstens onderverdeeld in huishoudens, landbouw en bedrijven) een redelijke bijdrage moeten betalen in de terugwinning van de kosten van de waterdiensten.

Vlaanderen is, net zoals de overige gewesten binnen België, verplicht om de bepalingen van deze richtlijn om te zetten in eigen regelgeving.

Waterdiensten	Link met KRLW
<p>Publieke (drink-)waterproductie en –distributie:</p> <p>Dit omvat het water bestemd voor menselijke consumptie én het water bestemd voor menselijke aanwending, geleverd door een exploitant via een openbaar waterdistributienetwerk. Het gaat hier echter enkel om dat water dat afkomstig is uit grond- of oppervlaktewater. Hemelwater en gerecupereerd afvalwater zijn hierin dus niet vervat.</p>	<p>Art.2,38°a) Onttrekking, opstuwning, opslag, behandeling, distributie van oppervlakte- of grondwater</p>
<p>Publieke inzameling en zuivering van afvalwater:</p> <p>Dit omvat zowel de bovengemeentelijke en de gemeentelijke sanering</p>	<p>Art.2,38°b) Installaties voor de verzameling en behandeling van afvalwater, die daarna in oppervlaktewater lozen</p>
<p>Zelfvoorzieningen inzake waterproductie:</p> <p>Dit omvat het water bestemd voor menselijke consumptie én het water bestemd voor menselijke aanwending, uit private waterwinningen. Het gaat hier echter enkel om dat water dat afkomstig is uit grond- of oppervlaktewater. Hemelwater en gerecupereerd afvalwater zijn hierin dus niet vervat.</p>	<p>Art.2,38°a) Onttrekking, opstuwning, opslag, behandeling, distributie van oppervlakte- of grondwater</p>
<p>Zelfvoorzieningen inzake zuivering van afvalwater</p>	<p>Art.2,38°b) Installaties voor de verzameling en behandeling van afvalwater, die daarna in oppervlaktewater lozen</p>

3. Integrale dienstverlening door de drinkwatermaatschappijen

Veelal neemt de overheid maatregelen om het afvalwater collectief te saneren. Deze saneringsmaatregelen zijn voornamelijk gericht op het zuiveren van het huishoudelijk afvalwater, maar ook bedrijven kunnen onder bepaalde voorwaarden gebruik maken van de collectieve saneringsmaatregelen.

De collectieve afvalwatersanering kent doorgaans twee stappen, met name de gemeentelijke inzameling van het afvalwater en de bovengemeentelijke collectering en zuivering van het afvalwater. De gemeentelijke inzameling houdt in dat het afvalwater via de gemeentelijke riolering naar een centraal punt samen gebracht wordt. Vanuit dit punt transporteert Aquafin het ingezamelde afvalwater via collectoren naar de zuiveringsinstallaties. Het aanleggen van zowel de collectoren als de zuiveringsinstallaties valt onder de verantwoordelijkheid van het Vlaams Gewest, vandaar de term bovengemeentelijke sanering.

Sinds 1 januari 2005 zijn de drinkwatermaatschappijen saneringsplichtig, zowel op bovengemeentelijk als op gemeentelijk vlak. Dit betekent dat de drinkwatermaatschappijen niet alleen drinkwater leveren, maar ook verantwoordelijk zijn voor de sanering van het geleverde water. Deze saneringsplicht doet geen afbreuk aan de voorwaarden van de lozings- of milieuvergunning van de bedrijven en landbouwers. Het naleven van de lozings- of milieuvergunning blijft uiteraard de verantwoordelijkheid van de vergunningsplichtige.

Gemeentelijke saneringsverplichting

Om aan hun gemeentelijke saneringsverplichting te voldoen kunnen de drinkwatermaatschappijen een overeenkomst sluiten met de gemeenten of een instantie die is aangesteld door de gemeente. In die overeenkomst moet duidelijk zijn wie zal instaan voor de aanleg en voor het onderhoud van de gemeentelijke rioleringen. Sommige gemeenten willen zelf instaan voor het gemeentelijk rioolbeheer of willen slechts een beperkt onderdeel overdragen aan de drinkwatermaatschappij. Andere gemeenten laten het rioolbeheer geheel over aan de drinkwatermaatschappij en geven die dan ook het gebruiksrecht of zelfs het eigendomsrecht van het gemeentelijke rioleringsnetwerk.

Ook op het gebied van de financiering zijn er op gemeentelijk vlak verschillende mogelijkheden: ofwel neemt de gemeente zelf de kosten voor haar rekening, ofwel laat ze de kosten geheel of gedeeltelijk doorrekenen aan de klanten van de drinkwatermaatschappij via een gemeentelijke *bijdrage* op het *drinkwaterverbruik*.

Wie beschikt over een eigen waterwinning en *gebruik maakt van de gemeentelijke riolering* betaalt dan eveneens een aandeel in deze kosten, nl. via de gemeentelijke *vergoeding*. Het zijn ook de drinkwatermaatschappijen die de gemeentelijke vergoeding aanrekenen aan de eigen waterwinners die gebruik maken van de riolering.

De afspraken over alle modaliteiten m.b.t. het aanrekenen van een gemeentelijke bijdrage en vergoeding moeten in de overeenkomst tussen de drinkwatermaatschappij en de gemeente (of de instantie door de gemeente aangesteld) worden vastgelegd.

Bovengemeentelijke saneringsverplichting

Voor het uitoefenen van hun bovengemeentelijke saneringsverplichting maken de drinkwatermaatschappijen gebruik van de infrastructuur waarover Aquafin beschikt. Hiervoor hebben alle drinkwatermaatschappij een overeenkomst afgesloten met Aquafin. In opdracht van het Vlaams Gewest bouwt, exploiteert en onderhoudt Aquafin de bovengemeentelijke infrastructuur en stuurt de rekening naar de drinkwatermaatschappijen³.

De drinkwatermaatschappijen krijgen een toelage van het Vlaams Gewest en rekenen de overige kosten door aan hun klanten onder de vorm van een bovengemeentelijke bijdrage.

Uitzondering hierop vormen de bedrijven die:

- lozen in oppervlaktewater én die volgens hun vergunning verplicht zijn zelf te zuiveren en in oppervlaktewater te lozen;
- een vergunning met normen oppervlaktewater hebben én lozen in de openbare riolering gelegen in zuiveringszone C, in een kunstmatige afvoerweg voor hemelwater of in een privaatrechtelijke effluentleiding die uitmondt in oppervlaktewater.

Zij betalen geen bovengemeentelijke bijdrage. Logisch ook, gezien zij zelf moeten investeren in een verregaande zuivering van hun afvalwater.

Dit maakt dat de drinkwaterfactuur uit drie componenten kan bestaan. Kan, want zoals aangegeven worden de gemeentelijke saneringskosten niet in alle gemeenten doorgerekend aan de klanten. De twee overige componenten zijn de kosten voor de drinkwaterproductie en -levering en de kosten voor de bovengemeentelijke afvalwatersanering.

³ Tot 31/12/2004 betaalde het Vlaams Gewest de vergoeding van Aquafin.

3.1. Bovengemeentelijke bijdragen en -vergoedingen

Op bovengemeentelijk vlak rekenen de drinkwatermaatschappijen geen *vergoeding* aan op de *eigen waterwinning* voor *het gebruik van de saneringsinfrastructuur*. Bedrijven beschikken immers over de mogelijkheid om voor de zuivering van hun afvalwater afkomstig uit de eigen waterwinning rechtstreeks een contract af te sluiten met Aquafin (zie punt 4). Het maakt niet uit of dit water samen met het afvalwater afkomstig van het drinkwater geloosd wordt of niet.

Dit maakt dat de *drinkwaterfactuur* voor het bovengemeentelijke aspect enkel een *bijdrage* bevat.

De drinkwatermaatschappijen stemmen het bovengemeentelijke bijdragetarief af op de laatst vastgestelde heffing op de waterverontreiniging. Hiertoe stelt de VMM de heffingsgegevens jaarlijks ter beschikking van de drinkwatermaatschappijen.

De bovengemeentelijke bijdrage, aangerekend via de drinkwaterfactuur, brengt de VMM in mindering van de heffing. Om aan te geven in welk jaar de bovengemeentelijke bijdrage in mindering gebracht wordt van de heffing gaan we even terug naar de grondslag van de heffing. De heffing is o.a. gebaseerd op het in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar gefactureerde drinkwaterverbruik. De bovengemeentelijke bijdrage die in mindering gebracht wordt van de heffing heeft eveneens betrekking op dit waterverbruik en wordt dus in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar gefactureerd door de drinkwatermaatschappij.

Concreet betekent dit dat het waterverbruik gefactureerd in 2006 door de drinkwatermaatschappij de grondslag vormt van de heffing 2007. In 2006 rekende de drinkwatermaatschappij eveneens een bovengemeentelijke bijdrage aan op het verbruikte drinkwater. Deze bijdrage wordt in mindering gebracht van de heffing 2007.

Is de bovengemeentelijke bijdrage hoger dan de heffing, dan betaalt de drinkwatermaatschappij het verschil terug. Is de bovengemeentelijke bijdrage evenwel lager dan de heffing, dan moet het verschil betaald worden aan de VMM.

Deze manier van werken laat de drinkwatermaatschappijen toe om de vuilvracht maximaal in rekening te brengen voor de bovengemeentelijke bijdrage. Voor de bedrijven wordt door de aanrekening van een bovengemeentelijke bijdrage - in mindering te brengen van de heffing - een groot deel van de heffing omgezet in een fiscaal aftrekbare bijdrage.

3.2. Verhouding bovengemeentelijke bijdrage – heffing op de waterverontreiniging – een praktisch voorbeeld

3.2.1. Rioollozer

Een bedrijf loost al zijn afvalwater op riool en beschikt over een aansluiting op het openbare drinkwaternet en over een eigen waterwinning.

a. Berekening van de vuilvracht per m³ waterverbruik in 2005:

Op 15 december 2005 bedraagt de laatst vastgestelde heffing voor het bedrijf 15.862,82 €. Aan de basis van dit bedrag ligt een vuilvracht van 570,40 ve⁴, 8.400 m³ drinkwater en 4.000 m³ eigen water. Het betreft het heffingsjaar 2005.

Rekening houdend met het waterverbruik bedraagt de vuilvracht voor het bedrijf dus 0,0460 ve/m³ waterverbruik.

$$\frac{570,40 \text{ ve}}{8.400 \text{ m}^3 \text{ drinkwater} + 4.000 \text{ m}^3 \text{ eigen water}} = 0,0460 \text{ ve/m}^3 \text{ water}$$

⁴Ve = eenheid van vervuiling van het afvalwater

b. Berekening van de bovengemeentelijke bijdrage op het drinkwaterverbruik in 2006:

Op 1 juni 2006 factureert de drinkwatermaatschappij 8.900 m³ waterverbruik aan dit bedrijf. Dit verbruik slaat op de facturatieperiode 15 mei 2005 t.e.m. 14 mei 2006.

Deze factuur bevat naast de kostprijs voor de drinkwaterlevering eveneens de bovengemeentelijke bijdrage. De bijdrage wordt uitgaande van de heffing 2005 en het eenheidstarief 2006 (29,00 €/ve) als volgt berekend:

$$0,0460 \text{ ve/m}^3 \text{ water} * 29,00 \text{ €/ve} * 8.900 \text{ m}^3 \text{ drinkwater} = 11.872,60 \text{ €}$$

c. Aftrek bovengemeentelijke bijdrage van de heffing op de waterverontreiniging in 2007:

Op 10 maart 2007 dient het bedrijf zijn aangifte heffing 2007 in bij de VMM. De grondslag voor de heffing 2007 is het drinkwaterverbruik dat in 2006 gefactureerd werd en het eigen water verbruikt in diezelfde periode.

Voor het bedrijf betreft het dus 8.900 m³ drinkwater. Daarenboven verbruikte het bedrijf ook nog 4.500 m³ water via de eigen waterwinning. De heffing wordt vastgesteld op 20.624,74 €. Verminderd met de bovengemeentelijke bijdrage aangerekend door de drinkwatermaatschappij in 2006 betekent dit dat het bedrijf nog 8.752,14 € (= 20.624,74 € heffing – 11.872,60 € bovengemeentelijke bijdrage) aan restheffing moet betalen aan de VMM.

De restheffing kan nog worden vervangen door een fiscaal aftrekbare vergoeding aangerekend door Aquafin (zie punt 4).

3.2.2. Gemengde lozers

Indien een bedrijf het drinkwater na gebruik deels op oppervlaktewater en deels in de riolering loost, gebeurt de bepaling van de bovengemeentelijke bijdrage op analoge wijze. Wel wordt rekening gehouden met het feit dat op het drinkwater dat geloosd wordt op oppervlaktewater geen bovengemeentelijke bijdrage gerekend mag worden. Zo wordt voor hen enkel de vuilvracht die niet in oppervlaktewater geloosd wordt in rekening gebracht.

De bijdrage maakt evenwel een integraal onderdeel uit van de drinkwaterprijs. Bij het aanrekenen van het drinkwater kan de drinkwatermaatschappij geen onderscheid maken tussen het drinkwater dat al dan niet geloosd wordt in oppervlaktewater. Bijgevolg wordt de vuilvracht die niet geloosd wordt in oppervlaktewater verrekend ten opzichte van het totale drinkwaterverbruik. Hierdoor kan verkeerdelijk de indruk ontstaan dat gemengde lozers ook betalen op hun drinkwater dat in oppervlaktewater geloosd wordt.

3.2.3. Oppervlaktewaterlozer

De oppervlaktewaterlozers betalen geen bovengemeentelijke bijdrage voor zover zij beschikken over een geldige milieu- of lozingsvergunning voor lozing in oppervlaktewater.

3.3. Gemeentelijke bijdragen en -vergoedingen

Zoals reeds aangegeven maakt het al dan niet aanrekenen van een gemeentelijke bijdrage op het drinkwater en een gemeentelijke vergoeding op de eigen waterwinning bij gebruik van de riolering deel uit van het contract tussen de drinkwatermaatschappij en de gemeente. Hetzelfde geldt trouwens voor de manier waarop de gemeentelijke bijdrage en de vergoeding aangerekend wordt. Niet in alle gemeenten gebeurt dit immers op dezelfde manier. Wel moet hierbij minstens rekening gehouden worden met het 'vervuiler betaalt'-principe, de saneringskosten per m³ water en de financiële tussenkomst vanuit de gemeenten.

Voor meer informatie over de wijze waarop de gemeentelijke bijdrage of vergoeding berekend wordt, kunnen bedrijven terecht bij hun drinkwatermaatschappij of gemeente.

4. Contract met Aquafin voor het verwerken van bedrijfsafvalwater

Voor de sanering van hun afvalwater afkomstig van de eigen waterwinning kunnen bedrijven een contract afsluiten met Aquafin. In ruil betalen zij een fiscaal aftrekbare vergoeding aan Aquafin. Voor bedrijven aangesloten op een operationele RWZI was dit met de publicatie van het uitvoeringsbesluit op 5 december 2005 al een feit. Vanaf 1 januari 2006 kunnen ook bedrijven die aangesloten zijn op een collector gebruik maken van deze regeling.

Bedrijven, die zowel over drinkwater als over een eigen waterwinning beschikken, betalen wanneer zij een contract afsluiten met Aquafin, dus een bovengemeentelijke bijdrage op hun drinkwaterverbruik aan hun drinkwatermaatschappij en een bovengemeentelijke vergoeding op hun eigen waterwinning aan Aquafin.

Een contract met Aquafin voor het verwerken van de totaliteit van het afvalwater behoort eveneens tot de mogelijkheid mits participatie van de drinkwatermaatschappij. Tot op heden werden enkel contracten tussen Aquafin en de bedrijven afgesloten zonder participatie van de drinkwatermaatschappij.

4.1. Voorwaarden

Alle bedrijven die aangesloten zijn op een collector of een RWZI die onder het beheer van Aquafin valt, kunnen een aanvraag voor het afsluiten van een saneringscontract indienen bij Aquafin. Uitgangspunt is immers dat het bedrijfsafvalwater in principe door? een RWZI verwerkt kan worden, uiteraard voor zover de capaciteit van de RWZI dit toelaat en het bedrijfsafvalwater de goede werking van de RWZI's of het riolerings- en collectorenstelsel niet verstoort.

Geïnteresseerde bedrijven moeten dus wel over een vergunning voor het lozen op riool beschikken en hun afvalwater moet verwerkbaar zijn op de RWZI. Om na te gaan of het bedrijfsafvalwater al dan niet verwerkbaar is op de RWZI worden verschillende soorten afvalwaters onderscheiden:

1. Bedrijfsafvalwater dat aan volgende voorwaarden voldoet is, zonder verder onderzoek, verwerkbaar op de RWZI:
 - het bedrijfsafvalwater overschrijdt de drempelwaarden niet. De drempelwaarden zijn: $N1 < 600$ ve, $N2 < 200$ ve en $N3 < 400$ ve;
 - de hoeveelheid verdund afvalwater is beperkt;
 - het afvalwater bevat geen stoffen die de verwerking van de RWZI kunnen verstoren;
 - het afvalwater voldoet aan de lozings- of milieuvergunning.
2. Bedrijfsafvalwater dat één of meerdere van de N-drempelwaarden overschrijdt, maar wel voldoet aan de overige voorwaarden, is verwerkbaar door? de RWZI voor zover de geloosde vuilvracht slechts een beperkt aandeel van de zuiveringscapaciteit van de betreffende RWZI inneemt.
3. Voor al het overige bedrijfsafvalwater wordt, uitgaande van de win-win filosofie, nagegaan of de bestaande overcapaciteit van de RWZI's benut kan worden om het bedrijfsafvalwater te zuiveren. Belangrijke voorwaarde hierbij is dat het afvalwater de goede werking van de RWZI en de overige saneringsinfrastructuur niet in gedrang brengt.

Als basis voor deze "ad hoc"-benadering worden volgende uitgangspunten gehanteerd:

- afvalwater dat gemiddeld aan de volgende verhoudingen voldoet is normaal gezien goed verwerkbaar:
 - o $CZV/BZV < 4$
 - o $BZV/N > 4$
 - o $BZV/P > 25$

Wanneer het afvalwater niet aan deze verhoudingen voldoet, dan kan het zijn dat het afvalwater door een bijkomende ingreep in het zuiveringsproces wel verwerkbaar is en er dus toch een contract mogelijk is (bv. toevoegen van C-bronnen);

- wanneer de RWZI over onvoldoende restcapaciteit beschikt, is een contract mogelijk mits extra investeringen ten laste van de contractant;
- verregaand gezuiverd afvalwater en/of verdund afvalwater, dat voldoet aan de lozingsnormen, is weinig of niet biologisch afbreekbaar en wordt best afgekoppeld van een operationele RWZI;
- niet verontreinigd hemelwater hoort niet thuis in de openbare riolering;
- gevaarlijke stoffen verstoren de goede werking van de RWZI's. Bijgevolg is voor afvalwater dat gevaarlijke stoffen bevat ($N_2 > 200$ ve) in concentraties hoger dan de milieukwaliteitsnormen enkel een contract mogelijk indien aanvaardbare concentraties en/of vrachten opgelegd worden.

4.2. Vergoeding - extra kosten - korting

Aan de bedrijven waarmee Aquafin een contract afsloot rekent zij, ter vergoeding van de door haar geleverde dienst, een bovengemeentelijke vergoeding aan. Deze vergoeding wordt in het jaar volgend op de verwerking van het afvalwater gefactureerd en wordt bovendien in mindering gebracht van de heffing van datzelfde jaar.

Concreet betekent dit dat Aquafin de vergoeding voor het in 2006 verwerkte afvalwater in 2007 aanrekent en dat deze vergoeding in mindering gebracht wordt van de heffing 2007.

Het bedrag van de bovengemeentelijke vergoeding is analoog aan de heffing die betaald moet worden op de eigen waterwinning. Doordat de bovengemeentelijke vergoeding in mindering gebracht wordt van de heffing wordt het aandeel van de eigen waterwinning in de heffing dus omgezet in een fiscaal aftrekbare vergoeding.

Wanneer extra investeringen of extra exploitatie-ingrepen noodzakelijk zijn om het bedrijfsafvalwater te kunnen zuiveren op een RWZI rekent Aquafin deze kosten in overeenstemming met de bepalingen van het contract door aan de betrokken bedrijven. Het betreft extra kosten die bovenop de normale vergoeding voor het verwerken van het bedrijfsafvalwater op de RWZI verschuldigd zijn. Deze extra kosten worden niet in mindering gebracht van de heffing.

Voor bedrijfsafvalwater dat door zijn goede samenstelling een positief effect heeft op de RWZI wordt een korting verleend. Men spreekt dan van complementair afvalwater⁵.

4.3. Een voorbeeld ter verduidelijking

Als voorbeeld nemen we opnieuw het bedrijf dat al zijn afvalwater op riool loost en beschikt over een aansluiting op het openbare drinkwaternet en over een eigen waterwinning. Het bedrijf heeft vanaf 2006 bovendien een contract afgesloten met Aquafin voor het zuiveren van zijn bedrijfsafvalwater afkomstig uit de eigen waterwinning. De verwerking van het bedrijfsafvalwater vereist geen bijkomende investeringen, noch bijkomende exploitatiekosten. Evenmin betreft het complementair of valoriseerbaar afvalwater.

⁵ Extra investeringskosten worden integraal doorgerekend. Extra exploitatie-ingrepen en korting zijn beperkt tot het aandeel van uit eigen waterwinning afkomstig afvalwater.

4.3.1. Rioollozer

a. Berekening van de bovengemeentelijke vergoeding op de eigen waterwinning in 2007:

De bovengemeentelijke vergoeding die Aquafin aanreket aan het bedrijf voor de sanering van het bedrijfsafvalwater in 2006 wordt op dezelfde manier berekend als de heffing 2007 verschuldigd op de eigen waterwinning. Zoals al aangegeven is de heffing 2007 gebaseerd op het drinkwater dat de drinkwatermaatschappij factureerde in 2006 en het eigen water verbruikt in diezelfde periode.

Uit de aangifte 2007 die het bedrijf bij de VMM indiende blijkt dat het over 8.900 m³ drinkwater en 4.500 m³ eigen water gaat. De VMM berekende dat de heffing 2007 20.624,74 € bedraagt. Het aandeel van de eigenwaterwinning hierin is:

$$20.624,74 \text{ €} \times \frac{4.500 \text{ m}^3 \text{ eigen waterwinning}}{8.900 \text{ m}^3 \text{ drinkwater} + 4.500 \text{ m}^3 \text{ eigen waterwinning}} = 6.926,22 \text{ €}$$

De vergoeding die Aquafin in 2007 aan het bedrijf aanreket voor de sanering van het in 2006 geloosd afvalwater afkomstig van de eigen waterwinning bedraagt dus 6.926,22 €.

b. Aftrek bovengemeentelijke bijdrage én bovengemeentelijke vergoeding van de heffing op de waterverontreiniging in 2007:

Zowel de bovengemeentelijke vergoeding (6.926,22 €) die Aquafin in 2007 aanrekende als de bovengemeentelijke bijdrage (11.872,60 €, zie eerder) die de drinkwatermaatschappij in 2006 aanrekende via de waterfactuur worden in mindering gebracht van de heffing op waterverontreiniging (20.624,74 €).

De nog te betalen restheffing 2007 wordt aldus becijferd op 1.825,92 € (= 20.624,74 € heffing – 6.926,22 € bovengemeentelijke vergoeding – 11.872,60 € bovengemeentelijke bijdrage) die het bedrijf nog aan de VMM moet betalen.

4.3.2. Gemengde lozers

Indien het bedrijf zijn afvalwater deels op oppervlaktewater en deels in de riolering loost, wordt enkel de vuilvracht die niet in oppervlaktewater geloosd wordt, in rekening gebracht.

4.3.3. Oppervlaktewaterlozers

Bedrijven die hun bedrijfsafvalwater conform hun milieu- of lozingsvergunning zelf zuiveren en in oppervlaktewater lozen kunnen geen saneringscontract met Aquafin afsluiten.

5. Heffing op de waterverontreiniging

Ook na de reorganisatie van de watersector in 2005 blijft de heffing op de waterverontreiniging bestaan. Wel wordt de bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding in mindering gebracht van de heffing. De heffing heeft als grondslag het in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar gefactureerde drinkwaterverbruik. De bovengemeentelijke bijdrage, aangerekend door de drinkwatermaatschappij, die in mindering gebracht wordt van de heffing heeft eveneens betrekking op dit waterverbruik.

Concreet betekent dit dat de heffing 2007 ondermeer gebaseerd is op het waterverbruik dat de drinkwatermaatschappij in 2006 factureerde. De bovengemeentelijke bijdrage die via diezelfde drinkwaterfactuur aangerekend werd in 2006, wordt in mindering gebracht van de heffing 2007. Hierdoor wordt een groot deel van de heffing omgezet in een fiscaal aftrekbare kost.

Op vlak van de eigen waterwinning ligt het verbruik via de eigen waterwinning in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar aan de basis van de heffing. De bovengemeentelijke vergoeding, aangerekend door Aquafin, die in mindering gebracht wordt van de heffing heeft eveneens betrekking op dit waterverbruik. Dit verbruik is pas op het einde van het (lozings)jaar gekend. Bijgevolg kan Aquafin de vergoeding pas in het daarop volgende jaar factureren. Bovendien wordt de bovengemeentelijke vergoeding op dezelfde manier berekend als de heffing. Aquafin rekent de bovengemeentelijke vergoeding voor het verwerken van het in 2006 geloosde afvalwater dus in 2007 aan. De VMM brengt deze vergoeding in mindering van de heffing 2007. Concreet betekent dit dat het aandeel van de eigen waterwinning in de heffing omgezet wordt in een - fiscaal aftrekbare - bovengemeentelijke vergoeding.

Ter verduidelijking van het heffingsbedrag voegt de VMM een berekeningsnota bij het heffingsbiljet. Op de berekeningsnota worden de gegevens die aan de basis liggen van de heffing meegedeeld, wordt aangegeven welk bedrag aan bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding in mindering gebracht werd van de heffing en wordt het nog te betalen heffingsbedrag meegedeeld.

Dat de heffing blijft bestaan na de hervorming van de watersector betekent dat bedrijven nog steeds jaarlijks vóór 15 maart een aangifte moeten indienen bij de VMM in verband met hun activiteiten, waterverbruiken en - indien van toepassing - gegevens inzake het geloosde afvalwater⁶.

6. Bezwaren

De VMM houdt toezicht op de correcte aanrekening van de saneringskosten door de drinkwatermaatschappijen en Aquafin. Onder meer op basis van steekproeven gaat de VMM bv. na of de aanrekening van de bovengemeentelijke bijdrage door de drinkwatermaatschappijen gebeurt volgens de decretale verplichtingen en de afspraken gemaakt tussen de drinkwatermaatschappijen en de VMM. Conclusies over dergelijk onderzoek worden gerapporteerd aan de drinkwatermaatschappijen en aan het kabinet van Leefmilieu.

De VMM is evenwel niet bevoegd om op te treden in individuele dossiers.

Bedrijven die het niet eens zijn met de aangerekende bijdrage of vergoeding moeten zich wenden tot de drinkwatermaatschappij, respectievelijk Aquafin, ook al zijn de basisgegevens van zowel de bovengemeentelijk bijdrage en vergoeding (en soms ook de gemeentelijke bijdrage en vergoeding) deels afkomstig van de VMM. Over eventuele bezwaren die betrekking hebben op de gegevens aangeleverd door de VMM maakte de VMM immers afspraken met zowel de drinkwatermaatschappijen als met Aquafin.

Bedrijven die het niet eens zijn met de door de VMM toegestuurde restheffing kunnen bij de VMM bezwaar aantekenen tegen deze restheffing of de gegevens die aan de basis liggen van de heffing, ook indien het restbedrag €0 bedraagt. Dergelijk bezwaar moet binnen de drie maand na verzending van het heffingsbiljet schriftelijk overgemaakt worden aan de algemeen directeur van de VMM⁷.

⁶ Meer informatie over de aangifteverwerking: www.heffingen.be

⁷ Meer informatie over deze procedure: www.heffingen.be